

MŪSŲ PASTOGĖ

Australian Lithuanian Weekly "Our Haven"

Registered for posting as a newspaper category B

Kaina/Price 50 c. 28.11.1977 Nr. 47 (1509)

XXVIII-ji metai

RINKIMAI AUSTRALIJOJE

Rinkiminė kampanija Australijoje jau išbėgėjo pasakius vyriausybės opozicijos vadams programines albas.

Perspėjame, kad Australijoje balsuoti visiems piliečiams yra prialoma ir nebalsavusieji bus bausiami. Iš rinkiminės įstaigos gauti tokie nurodymai: balsavimo dieną, gruodžio 10, savo rinkiminėje vietoje jūs gausite du balsavimo lapelius - albtą už kandidatus į senatą ir žalia - už kandidatus į parlamentą.

Ant kiekvieno balsavimo lapelio prie kiekvieno įrašyto kandidato yra angeliai, į kuriuos reikia įrašyti numerį pagal jūsų pasirinkto kandidato pirmumą. Pradedant vienu (1) numerius rašyti iš eilės nepalikant

nė vieno tuščio langelio. Negalima numerių praleisti arba jų pakartoti, kitaip jūsų balsas bus laikomas negaliojančiu. Jei suklystumėt, sulenkit sugadintą balsavimo lapelį ir atiduokite budinčiam tarnautojui, kuris jums išduos naują. Balsuojama visoje Australijoje gruodžio 10 d. nuo aštuntos valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kilus neaiškumams jūs galite gauti formalių nurodymų kiekvienoje balsavimo vietoje.

Lapkričio 20 d. Viktorijos etninių grupių taryba, kurią sudaro daugiausia kraštutiniai kairieji, buvo surengę opozicijos lyderiui Mr. Whitlam priėmimą, kurio metu jis atsakinėjo į klausimus. Dalyvavęs p. B. Stankūnavičius užklaušė, koks yra jo požiūris šandie Pabaltijo pripažinimo reikalu, Mr. Whitlam atsakė, kad čia esąs užsienio politiką liečias klausimas, į kurį jis neatsakysias. Tą patį pabrėžė ir privačiame pasikalbėjime su p. B. Stankūnavičium.

Rinkiminės kampanijos atidarymo metu, kur min. pirm. Mr. M. Fraser pasakė kalbą Melbourne, B. Stankūnavičiaus iniciatyva buvo suorganizuota gražus būrelis mergaičių tautiniais rūbais, kurios sėdėjo auditorijos priekyje. Ta proga p. Anelė Morkūnienė įteikė gėlių puokštelį Fraser. Visa tai buvo parodyta televizijoje.

Atvyksta T. Venclova

Gauta žinia, kad gruodžio 11 d. į Sydney atvyksta poetas Tomas Venclova, kuris dalyvaus tarptautinėje PEN Club konferencijoje. Ta proga T. Venclova numato susitikti su Sydnejaus ir kitų kolonijų lietuviams ketindamas papasakoti apie gyvenimą ir padėtį Lietuvoje, iš kurios jis buvo išleistas šių metų pradžioje. T. Venclova priklauso disidentiniam sąjūdžiui ir jau yra liudijęs eilėje tarptautinių institucijų apie žmogaus teisių varžymus Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

ATSIŠAUKIMAS

Kr. Valdybos žodis lietuviams

Gruodžio 10 d. federaliniai rinkimai yra nepaprastos svarbos kiekvienam Australijos lietuviui. Šių rinkimų rezultatai gali nulemti, ar Australijos užsienio politikos kryptis pasiliks palanki Lietuvos bylai, ar ji pasikeis Lietuvos ir Pabaltijo nenaudai.

Dabartinė Darbiečių partijos vadovybė, pagal jų federalinio sekretoriaus Combe pareiškimą, nėra pakeitusi savo nusistatymo de jure pripažinti Pabaltijo valstybes Sovietų Sąjungai. A.L.P. vadovaujant asmenys nėra davę jokių pažadų, kad jie nepakartos Pabaltijo pripažinimo Sovietų Sąjungai, rinkimų laimėjimo atveju.

Kiekvieno lietuvių pareiga yra balsuojant atsižvelgti į Lietuvos bylos interesus. Turime taip pat aiškinti savo draugams ir pažįstamiems nelietuviams moralinę skriaudą, kurią toks pripažinimas sudarytų lietuvių kilmės Australijos piliečiams, o ypač moralinį smūgį, kurį patirtų mūsų broliai pavergtoje Lietuvoje.

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

Jaunimui ir tėvams

N.S.W. Education Department sutarė atidaryti Sydney šeštadienį mokyklą lietuvių kalbai mokytis. Mokykla bus valdžios išlaikoma, mokytojai gaus nustatytas algas ir mokiniams baigusiems šią mokyklą lietuvių kalba bus užskaityta baigusiems High School į išlaikytų egzaminų skaičių.

Tat sudaro labai gerą progą mokiniams lankantiems High School, ar norintiems ją lankyti, ar norintiems tik pagilinti lietuvių kalbos žinias - studentams ir visiems lietuviams.

Kad mokykla galėtų pradėti veikti 1978 metų pradžioje, kartu su vienu kitom mokyklomis, turi susidaryti mažiausiai 15 kandidatų norinčių lankyti mokyklą.

ALB Sydney Apylinkės Valdyba turi painformuoti Education Department ar susidaro reikalingas skaičius norinčių mokytis lietuvių kalbą.

Ryšium su aukščiau pasakytu prašome registruotis norinčius lankyti minėtą mokyklą pranešant savo vardą, pavardę, adresą ir telefoną.

Registraciją atlieka:
p. A. Jablonskienė, 1-a Stacey St., Bankstown, 2200, tel. 709-4031.

p. V. Saudargas, 524 Barrenjoey Rd., Avalon, 2107, tel. 918-3842.

Registravimosi prašome neatidėlioti, nes reikalas yra skubus.

Visi turintieji ryšių su jaunimu prašomi išaiškinti jaunuoliams reikalo svarbumą ir paraginti jaunimą pasinaudoti atsiradusia proga. Šią progą praleidus ji gali niekada nebesikartoti vėliau.

Lietuvių kalba, kaip labai sena kalba tarp kitų kalbų pasaulyje yra labai vertinama ir yra dėstoma daugelyje universitetų įvairiuose kraštuose kalbotyros mokslo reikalams.

Mūsų nenoras mokytis savos kalbos parodytų tik mūsų inteligencijos žemą lygį ir taipgi parodytų, kad mes esame išnykstanti be tautinio susipratimo ir atsparumo masė.

ALB Sydney Apylinkės V-ba

NAMIE IR PASAULY

Labai jau "pažangiai" tvarkomas sovietinis ūkis kasmet vis neša nuostolių. Pats Brežnevas, rusų revoliucijos 60 metų sukakties proga savo kalboje pabrėžė, kad šiais metais javų derlius Sov. Sąjungoje yra 19 milijonų tonų mažesnis kaip kad plane buvo numatyta ir 29 milijonais tonų mažesnis, negu pereiniais metais.

Skelbiama, kad po demonstracijų Vilniuje spalio 10 suimta virš 200 antisovietinių demonstrantų. Galimas daiktas su laiku bus suimta ir daugiau, nes tai buvo pavergtos tautos viešas pasipriešinimas okupantui. Kaip iš vėlesnių pranešimų aiškėja, spontanišką demonstraciją sukėlė futbolo rungtynėse tarp Vilniaus ir Smolensko futbolo žaidėjų vienašališkas rusų teisėjavimas. Vilniečiai lietuviai tas rungtynes vis tiek laimėjo, tačiau įskelta kibirkštis virto gaisru.

Daugiau kaip 6000 žmonių žuvo, kai ciklonas užkludė pietų Indijos pakraštį, kur sukeltos bangos užliejo visą miestelį. Apie 100.000 gyventojų liko be pastogės.

Po Egipto prezidento vizito Izraelyje kiti arabų kraštai sujudo laikydami Sadato žingsnį arabų reikalų išdavimu. Dėmesys kreipiamas į Siriją kaip būsimą arabų vadovybės centrą. Sadatas Izraelyje pareiškė kad daugiau karo nebus ir reikia užmiršti svajones apie pergales.

Indijos vandenyne sovietai ieško naujų sau karinių bazių. Jie dėjo pastangų išnuomoti tam tikslui anksčiau anglų turėtą Gan bazę, bet Maldives vyriausybė jų pasiūlymą atmetė pareiškiant, kad nepasitikiama sovietų intencijomis.

Spalio 28 d. Pabaltiečių Komitetas Hobarto universiteto salėje surengė seminarą. Pagrindinis kalbėtojas buvo A.P. Taškūnas, kalbėdamas apie dvigubą pilietybę Australijoje, išskeldamas iš to išplaukiančias teigiamybes ir kai kuriais atvejais pavojus asmenims su dviguba pilietybe. Jis akcentavo pabaltiečių padėtį, kurie yra Australijos piliečiai, tačiau Sov. Sąjunga juos laiko sovietiniais piliečiais. Seminare ta pačia tema kalbėjo ir Mr. B. Goodluck, MHR, primindamas, kad vyriausybė tuo klausimu yra susirūpinusi ir nori praveisti įstatymą, kad Australijoje kiekvienas asmuo turėtų tik vieną pilietybę.

Ši seminarą paminėjo ir Hobarto dienraštis "The Mercury" lapkričio 2 d.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kasmetinis seimas įvyksta gruodžio 3-4 d.d. St. Peterburge, Floridoje, U.S.A. Į seimą pakviestas ir Mūsų Pastogės redaktorius, kuris, negalėdamas asmeniškai dalyvauti, pasiuntė seimui sveikinimą.

RADIJO LAIDOS LIETUVIŲ KALBA

AUSTRALIJOJE

SYDNEY	Stotis 2EA	800 kHz
Antradieniais	1.30 - 2 val. p.p.	
Trečiadieniais	2 - 2.30 val. p.p.	
MELBOURNE	Stotis 3EA	1120 kHz
Pirmadieniais	11 val. ryto	
Penktadieniais	3 val. p.p.	
CANBERRA	Stotis 2XX	1010 kHz
Ketvirtadieniais	8 - 8.30 val. vak.	
ADELAIDE	Stotis 5UV	530 kHz
Sekmadieniais	1 - 1.30 val. p.p.	
Šeštadieniais	9.30 - 10 val. ryto	
	(kas antra savaitė)	

Išnaudokime progas

Vykdamas imigracinę politiką gal niekad tiek dėmesio neatkreipė Australijos vyriausybė į ateivius, kaip paskutiniu metu. Siūlomos pačios palankiausios sąlygos, kad tik būtų išlaikytas ateivių tautinis identitetas. Iš visos šiuo metu vedamos akcijos ir propagandos kitas susidarytų išpūdi, kad tik ateivis išliktų tuo, kuo jis buvo prieš atvykdamas.

Kai prieš trisdešimt ir vėliau metų tegirdėjome tik vieną šūkį — kuo greičiau šiame krašte asimiliuotis, tas be abejo ne tik mus, bet ir visus kitų tautų ateivius nustatė priešingai — kaip galint ilgiau išlaikyti savo tautinį identitetą. Šiandie šitoji pažiūra radikaliai pasikeitė: federalinė ir steitų vyriausybės deda akcentą, kad Australija esanti daugia-tautinė valstybė, ir kad tokios valstybės pagrindą sudaranti etninės bendruomenės, kurios turinčios ir toliau vystyti savo atsineštinę kultūrą, kalbėti savo kalba ir turėti savo reprezentantus, atstovaujančius savo tautybių reikalus prie esamų vyriausybių.

Be abejo, Australijos gyventojų sudėtyje ateiviai šiuo metu sudaro daugiau nei pusę visų krašto gyventojų. Tačiau esamos praktiško gyvenimo sąlygos verčia kiekvieną ateivį prie jų taikintis, svarbiausiai — kalbėti angliškai. Visa tai pilnai suprantama ir natūralu, juo labiau, kad ankstesnis reikalavimas — kaip galint greičiau asimiliuotis praktiškai davė priešingus rezultatus. Be abejo, ir dabartinė krašto politika tą pirminį — asimiliacijos — uždavinį tebevykdo, bet daugiau rafinuotesniu keliu: mes duodam jums laisvę, neuzdedam jokios prievartos, net suteikiame lengvatų jūsų tautiniam veidui išlaikyti, tačiau... jūs gyvenate šiame krašte, jūs turite kalbėti šio krašto kalba, jūs turite integruotis. Kitaip sakant, anksčiau galiojusi asimiliacinė politika nėra pakitusi, o paslėpta iliuzijos šešėlyje, kad Australijai rūpi tautybių išlaikymas.

Galimas daiktas, kad kitoms tautybėms šitos permainos nieko nesaiko. Tokie graikai, italai, jugoslavai rūpinasi savo tautinį perteklių eksportuoti, ir tos eksportinės tautos bei valstybės iš tikrųjų daugiau suinteresuotos, kad jų išeiviai kuo greičiau asimiliuotųsi. Tačiau tokioms tautoms specifinėse sąlygose, kaip lietuviai ar kitos panašios, reikalai yra visai kitokie: tokių tautų išeiviai nėra tiktai pertekliaus nupylimas į drenažą, bet pastangos ir per išeivius išlaikyti tautinį tęstinumą.

Todėl šiuo atveju ir yra visai sveikintina Australijos vyriausybės ne asimiliacijos bet integralumo politika, kuri turi vieną ir tą patį tikslą, vis tik etninėms grupėms pastaroji politika yra žymiai palankesnė, nes respektuojant etninių grupių nacionalinius interesus suteikiama valstybiniu mastu eilė privilegijų, apie kurias pradžioje nebuvo net svajota. Tiktai pasikeitus požiūriui ir metodui ateivių atžvilgiu kažin, ar mes mokame ir skubame išnaudoti mūsų naudai sudarytas tautinei kultūrai išlaikyti ir plėsti siūlomas ir galimas sąlygas.

Štai radijo valandėlės. Jos šiandie galioja beveik kiekvienoje Australijos valstyje. Gal kitose kolonijose šitoji priemonė ir labai sėkmingai naudojama, bet tikrai ne Sydneyje. O tik dėl to, kad mes nesirūpiname ir net negalvojame šitą galingą komunikacijos priemonę išvystyti savo naudai.

Štai N.S.W. vyriausybės Švietimo ministerija paskelbė etninių grupių originalių kalbų mokymosi programą ateinantiems metams. Lietuvių kalba net numatoma įtraukti privalomu dalyku į abiturus ar matrikuliacijos egzaminus. Bet čia viskas priklauso nuo pačių lietuvių: mes šito norime, bet ar sudarysime reikalingą moksleivių bei kursantų skaičių, kad tokie lituanistiniai kursai galėtų veikti. Vietos apyl. Valdyba paskelbė atsisaukimą tuo reikalu. (Žiū. psl. 1). Jeigu mes į tai teigiama atsiliepsim, kursai bus, bus ir užtikrintas lietuvių tęstinumas Sydneyje ir Australijoje.

(v.k.)

Kultūrinis Baltų Centras

Kento Universitetas gavo lėšų
Pabaltijo Programai

Kento (U.S.A.) Valstybinio Universiteto Etninių Kultūrų Programai, kuriai, vadovauja Dr. Jonas Cadzow, Rockefellerio Fondas paskyrė 35,000.00 dolerių Pabaltijo medžiagos rinkimui ir katalogizavimui. Tų pinigų pagalba Kento Universitetas taps etninės medžiagos aruodu, kuriame rasis turtingas ir vertingas estų, latvių, lietuvių ir suomių kultūrinis įnašas Amerikos gyvenime.

Vyresniųjų imigrantų kartai palapsniui nykstant, nesuskaitomi tūkstančiai etniškų leidinių dingsta be žinios. Jų tarpe randasi vertingos

senų knygų bibliotekos, periodiniai leidiniai ir asmeniškai korespondencija, daugeliu atveju žymių istorinių asmenybių laiška. Tuo būdu ateinančioms kartoms dingsta didelė ir vertinga jų paveldėjimo dalis. Kad sumažinus tuos nuostolius, būtina tą medžiagą gelbėti, rinkti ir išlaikyti. Etninės Kultūros Programa nusprendė už tą sumą pasamdyti etninių rinkinių koordinatorių, keturis diplomuotus asmenis ir vieną etatinį raštinės tarnautoją tam uždaviniui atlikti. Jų visa veikla bus nukreipta į etninės medžiagos rinkimą iš pavienių asmenų ir organizacijų, kurios tokią medžiagą sutinka universitetui perleisti. Gautieji pinigai negali būti panaudojami tos medžiagos

Dailininkui grafikui

TELESFORUI KULAKAUSKUI

Lietuvoje mirus, jo sūnų Gintą ir šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiu.

Monika Stropienė

A.A.

padėka

Inž. Algirdas Jokubauskas

Mirties angelas sustojo prie mūsų slenksčio. Mūsų mylimas vyras, tėvas ir tėvukas mirė 1977 m. rugpjūčio 7 dieną. Palaidotas rugpjūčio 10 d. Fawkner kapinėse.

Esame giliai dėkingi visiems: giminėms, draugams, pažįstamiems ir organizacijų vadams, kurie dalyvavo rožančiuje, palydėjo velionį amžinojo poilsio vieton ir pagelbėjo mums pakelti skaudų praradimo sielvartą.

Gili padėka priklauso, kurie prisiminė velionį maldose, užprašė šv. Mišias, taip gausiai aukojo Austr. Lietuvių Fondui, pareiškė mums užuojautų asmeniškai, per spaudą, laiškais ir gražiomis gėlėmis.

Ypatinga padėka klebonui kun. P. Vaseriui ir kun. P. Daukniui, Melbourne parapijos ir Dainos Sambūrio chorams, poniai R. Mačiulaitienei už jaudinantį solo atlikimą gedulingų pamaldų metu, kas nuskaidrino mūsų nuliūdusias širdis.

Dėkojame Katalikių Moterų Draugijai ir talkininkavusioms ponios už paruošimą šermenų.

Liekame giliai dėkingi šeimos draugei poniai Ninai Arminienei, atidžiai ir su meile mane globojusiai pačiose sunkiausiose polaidotuvinėse savaitėse.

Prašome, kad gailėstingas Dievas suteiktų amžiną ramybę brangiam mūsų vyrui, tėveliui ir tėvukui.

Giliam liūdesyje likę:

Žmona Irena,
Duktė Danutė su šeima

Svečias iš Čikagos

Aną savaitgalį keliaudamas po pasaulį Sydneyje keliom dienom sustojo plačiai žinomas Čikagos lietuvis Walter Rask - Vladas Rasčiauskas. Tai bene ketvirtasis jo vizitas Australijoje.

Būdamas Sydneyje Vladas pirmiausia susirio su Mūsų Pastogės redaktoriumi, jau pažįstamu iš ankstesnių vizitų, dalyvavo Syd. Liet. Klubo surengtame viščiuku ir šampano vakarieneje, kur turėjo progos ir malonumo susitikti su visa eile vietos lietuvių veikėjų ir Klubo vadovybe.

Vladas Rasčiauskas yra vienas iš ekonomiškai toli prasiveržusių Čikagos lietuvių, turis kelionių biuro ir motelių biznį, nuolatinis keliautojas po pasaulį visur ieškodamas ryšių su lietuvišiais. Nors jau lankėsi keletą kartų Australijoje, bet, atrodo, jo dėmesys nukreiptas į Pietų Amerikos lietuvius. Beveik kiekvienais metais jis lankosi Pietų Amerikoje susitikdamas su Brazilijos ir Argentinos lietuvišiais ir kiekvienu atveju juos paremdamas. Vladas nesusišėš su kokia nors ideologija: jis dalyvauja ir remia visus, kurie tik dirba lietuvišką darbą. Nors būdamas netoli 80 metų, jis yra žvalus ir judrus, kaip 40 metų jaunuolis. Peržen-

gęs 70 metų ribą jis pats sau ir draugams pareiškė: Užteks sentil! Su Mūsų Pastogės redaktorium sutarė dar pagyventi bent šimtelį metų ir pasidaruoti lietuviybės naudai, o paskui teks pagalvoti apie naujus planus...

Atsisveikindamas Vladas paliko 20 dolerių Mūsų Pastogės sąspardoms paremti. Jis gauna virš dvidešimt lietuviškų laikraščių, kuriuos jis remia, nors ir ne visus atidžiai perskaito. Jo nuomone, spauda yra pagrindinis lietuviybės variklis išeivijoje ir ją būtina visokeriopai palaikyti.

Nežiūrint, kad Vladas dar ilgai nenumato gultis poilsio po nuotykiškos šios žemės kelionės, jis vis tik užsitikrino sau poilsio vietą Čikagos lietuvių tautinėse kapinėse pasistatydinęs sau modernų paminklą, po kuriuo jis numato vieną dieną atsigulti poilsio. Kaip pats Vladas sako, atlikau ir šitą darbą, kad kitiems nereikėtų rūpintis.

Iš pasimatymo Sydneyje neatrodo, kad Vladas ilgėtusi poilsio po tuo paminklu. Linkime jam ir toliau džiaugtis pasaulio grožybėmis, kaip kad jis sako, dar šimtelį, kitą metelių...

pirkimui.

Pabaltijo tautinių grupių medžiagos surinkimas žymiai praplės ir sustiprins jau egzistuojančius universitete rinkinius. Tuo pačiu bus užtikrintas sėkmingas tolimesnis Pabaltijo programos augimas universitete, kuris šiuo metu jau yra išsivystęs į didelės reikšmės tautinių mažumų rinkinių centrą.

Iki dabar Universiteto bibliotekoje ir archyvuose surinkta apie 8,000 tomų lietuviškos medžiagos, kurios didelė dalis buvo gauta palikimo būdu. Tenka rimtai spėlioti, kad esamas Kente lietuviškos medžiagos rinkinys bene bus pats didžiausias ir turtingiausias iš visų bet kokioje viešojoje institucijoje esančių rinkinių už Lietuvos ribų. Ten pat yra keletas tūkstančių leidinių latvių, estų ir suomių kalbomis.

Reikia pripažinti nuopelną tiek tautinėms grupėms, tiek pačiam universitetui, kad paskutinių ketverių metų laikotarpyje buvo išgyti keturi magistro laipsniai ir apginta viena disertacija iš Pabaltijo tyrinėjimų srities. Kad būtų užtikrintas tolimesnis akademinis darbas Pabaltijo srityje, yra ypač svarbu Pabaltijo Programą nuolat stiprinti ir plėsti. Rockefellerio Fondo parama

EGIPTAS NORI TAIKOS

Lapkričio 19-20 d.d. Egipto prezidentas Sadat buvo atvykęs į Izraelį norėdamas sušvelninti įtamptus ryšius ir arabų santykius. Prezidentas Izraelio vyriausybės buvo labai iškilmingai priimtas, pasakė kalbą Izraelio parlamente. Pasaulio spauda šį prezidento vizitą įvairiai komentuoja, o daugely arabų kraštų tas sukėlė didelio nepasitenkinimo, nes ižiūrėta, kad Sadat išduoda arabų reikalus. Kiekvienu atveju, šis prezidento žygis laikomas istoriniu ir gal tai bus žingsnis igyvendinti taiką artimuose rytuose.

igalins universitetą rinkti ir apsaugoti Rytinių Europos tautų mažumų atsiekimus ir laimėjimus.

Kento Valstybinis Universitetas taip pat savo programoje turi sekančius kalbų kursus: 8 kursai 27 valandoms estų kalbos, 6 kursai 21 valandoms suomių ir latvių kalbos, ir 27 valandos lietuvių kalbos.

Dėl tolimesnės informacijos kreipkitės: Dr. John F. Cadzow, Director Ethnic Heritage Program, 119 Bowman Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242

PABALTIEČIŲ ŠACHMATŲ ŽAIBO TURNYRAI

Sydnejaus lietuviai šachmatininkai, laimėję šių metų Baltic Cup pereinamąjį taure, buvo šeimininkai bendro pabaltiečių šachmatininkų žaibo turnyro. Lietuvių Klube Bankstowne susirinko 16 žaidėjų, kurie buvo suskirstyti į dvi grupes. Pirmoji grupė - A. klasės šachmatininkai varžėsi dėl "Tallin - Riga - Vilnius" taurės. Po 36 sužaistų partijų lietuviai V. Patašius, Dr. I. Venclovas ir latvis I. Liepa surinko po lygiai taškų. Pravedus naują turnyrą tarp šių trijų žaidėjų iškrito latvis, o mūsiškiai gavo po lygiai taškų. Žaista trečią kartą ir rezulta-

ŠACHMATAI

te V. Patašius tapo šių metų pabaltiečių žaibo turnyro laimėtoju priimdamas pereinamąjį taure.

Antroji grupė kovojo dėl pereinamojo skydo, kuri pabaltiečiams šachmatininkams padovanojo prieš eilę metų Sydnejaus liet. sporto klubas Kovas. Skydą laimėjo V. Augustinavičius iš 18 sužaistų partijų laimėjęs 16, vieną sužaidęs lygiomis ir vieną pralaimėjęs. Antroje vietoje atsistojo latvis. Šioje grupėje ypatingai gerai pasirodė mūsų veteranas J. Kapočius.

Pabaltiečių šachmatų žaidimai pradėti prieš 21-rius metus suteikia progos kasmet išbandyti jėgas draugiškoje nuotaikoje ir pabendrauti su estais ir latviais. Šiomet estų grupėje dalyvavo ir jaunas šachmatininkas, kuris dar nebuvo gimęs, kai buvo pradėta ši graži baltiečių šachmatininkų tradicija. Iš lietuvių pirmą kartą dalyvo žaidimuose ir Dr. H. Lukšė.

Dienraštis "The Sydney Morning Herald" kiekvieną pirmadienį skelbia aprašymus apie vykstantį lietuvių iniciatyva suorganizuotą ir vykstantį šachmatų turnyrą kiekvieną trečiadienį Lietuvių Klube Bankstowne. Mūsų pajėgiausi šachmatininkai V. Patašius ir I. Venclovas šiame turnyre jau turi po vieną pralaimėjimą, bet tas dar nepastoja kelio į pirmas vietas. Liko žaisti dar keturi ratai, ir neįmanoma pramatyti laimėtojų.

Sydnejaus "Sunday Telegraph" buvo ištiesai paskelbęs Dr. I. Venclovo žaistą partiją prieš buv. N.S.W. čempioną. Laimėjo pastarasis. V.A.

labai gausiai ir nebuvo, tačiau Gintaro pasirodymas tikrai buvo džiuginantis. Grupė pašoko visą eilę šokių, jų tarpe ir visai naujų. Visiems žiūrovams Gintaro pasirodymas buvo maloni staigmena.

Lapkričio 20 d. Sydnejaus lietuvių pamaldose lankėsi vyskupas P.L. Murphy, kuris ta proga ir suteikė 26 lietuviukams sutvirtinimo sakramentą. Ta proga ypatingai gausiai dalyvavo pamaldose tautiečių. Vyskupas buvo sutiktas su didele iškilme, o po pamaldų surengtas ir priėmimas parapijos salėje.

Jau trečia savaitė Auburn ligoninėje (Sydney) guli p. Liuda Tarvydienė su sulaužyta koja. Linkime greit pasveikti.

Sydnejiškis Jonas Zinkus kasmet savo metines atostogas praleidžia bekeliaudamas po Australiją ir po to savo išpūdžius paskelbdamas Mūsų Pastogėje, kurie ne tik įdomūs, bet daugeliu atveju ir praktiški būsimiems keliautojams. Štai ir vėl lapkričio 19 d. p. J. Zinkus išvyko kelioms savaitėms, šį kartą susipažinti su Tasmanija. Sėkmingos kelionės.

AUSTRALIJA IR NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Šventenybė popiežius Paulius VI gruodžio mėn. MA nariams skyrė sekancias intencijas:

B e n d r a j a — kad kiekviena šeima būtų taip persiėmusi Kristaus dvasia, kad ji taptų žmonių bendruomenės nuolatinio atsinaujinimo lastele teisingumo ir meilėje Kristaus taikos skaidrumu;

S i j o — kad naujai įsisteigusiuose kraštuose būtų palaikyti draudesnius ryšius su vyskupais ir Kristaus Vietininku skelbiant evangeliją visoms tautoms.

Trumpas rytmetinis aukojimas:
VISA AUKOJU TAU, ŠVENČIAUSIOJI JĖZAUS ŠIRDIE!

Brangus Broii, sesel!

Šeima vaidina vieną iš svarbiausių rolių tiek bendruomenės, tiek atskiro individo gyvenime. Todėl ir Šventasis Tėvas Paulius VI prieš metus Vatikano oficioze Osservatore Romano yra pareiškęs: "Moderniškame pasaulyje šeima randasi nuolatinės krizės židinyje, kurio centre kaip tik ir turėtų būti pagrindinė bendruomenės institucija ir jos patvarumo bei žmogiškų savybių laiduotoja."

Tuo norėta pabrėžti, kad šių dienų pasaulyje šeima yra pagrindinis visuomeninis vienetas, kuris tiesioginiai susiduria su nuolat besikeičiančių sąlygų sudarytomis problemomis. Nors per tą gyvenimo sąlygų nuolatinį keitimąsi pasireiškia ir kai kurios pozityvios vertybės naujų šviesoj, vis dėlto šeimos normaliam vystymuisi dabartinėse sąlygose grėšia taip pat ir rimti pavojai. Jei, kaip iš vienos pusės, didesnis atvirumas problemoms, gilesnė pagarba artimui ir jo nuomonei, moters teisių įpildinimas bei pripažinimas jaunimui jam priderančios vietos visuomenėje sudaro palankias sąlygas teisingumui, taikai ir meilei klestėti, tai iš kitos pusės, visoje šioje pažangoje glūdi sąlygos ir įvairioms neigiamybėms bei pavojams. Jų tarpe - konfliktas tarp senosios ir jaunosios kartos, neištikimybė moterystėje, grėsmė šeimų pastovumui nepaprastai didėjant skrybų skaičiui, egoizmo išbujojimas, vedas į savižudybes ir abortus, ir gobšus materializmas. Visa tai atsveria gerąsias modernizmo sudarytas sąlygas ir pastoja kelią tikrajai meilei, teisingumui ir taikai.

Tik tos šeimos, iš kurių spinduliuoja prakartėlėje gimusio Išganytojo dvasia, išliks gyvos ir daug žadančios bendruomenės lastelės, nes jos ne tik kad turės užtenkamai energijos ir sumanumo gresiantiems pavojams išvengti ir jiems atsispirti, bet dar gi savo tarpusavyje ir artimo meile, pagarba kitiems ir teisingumu prisidės prie idualesnių gyvenimo sąlygų sudarymo šiame moderniškame pasaulyje.

Gimusio Kūdikio kryžstavimas tegu užpildo mūsų namus ir širdis. Džiaugsmingų šv. Kalėdų!

Kun. S. Gaidelis, S.J.

VISUR VISAIP

Apie mėnesį paviešėjusi pas savo tėvelį Sydnejuje, lapkričio 21 d. išvyko atgal į Lietuvą Nijolė Kutkaitė, tikėdamasi neužilgo vėl pasimatyti. Jos tėvelis pajoras A. Kutka yra gerai žinomas Sydnejaus lietuviams ir gyvai pasireiškęs lietuviškame gyvenime.

Lapkričio 19 d. Sydnejaus Liet. Klube nariams ir svečiams programą atliko Sydnejaus taut. šokių grupė "Gintaras". Nors publikos

MES GALIME

JUMS

PADĖTI:

- * surasti darbą ar įsigyti specialybę
- * sveikatos vaikų priežiūros klausimais
- * pensijų ir paramų šeimoms reikalais
- * anglų kalbos mokymosi reikalais
- * teisiniais patarimais

Visų savo teisių ir jums priklausančių privilegijų išsiaiškinimui rašykite mums šiuo adresu

Information Branch
Department of Immigration &
Ethnic Affairs
P.O. Box 262, DICKSON 2602, A.C.T.

arba skambinkite telefonu:

Sydney (02)
221 1111, Melbourne (03) 662 3000,
Brisbane (07) 225 2233, Adelaide
(08) 50 3650, Perth (09) 322 3366

Jūsų Australijos vyriausybė

Maloniai kviečiame visus atvykti 1977 m. gruodžio 10 d. į Sydnejaus⁴
Lietuvių Klube rengiamus

PABALTIEČIŲ GRAŽUOLĖS RINKIMUS

"MISS BALTIC NATIONS QUEST"

ir

"Gala" šokių vakarą

Čia dalyvaus estai, latviai ir lietuviai, pristatydami po 3 savo gražiausias merginas.

Specialiai paskirti teisėjai išrinks "Miss Baltic Nations" ir "Miss Personality", o svečiai "Miss Charity".

"Kovo" Valdyba

Informacija

PIRMOJO TRANSPORTO DALYVIAMS

Trisdešimties metų sukakčiai paminėti visi pirmojo transporto dalyviai su šeimomis kviečiami susirinkti gruodžio 10 d., šeštadienį, 6 val. į Melb. Lietuvių Klubo patalpas, 44 Errol St., Nth Melbourne.

Prašome atsinešti po lėkštę užkandžių. Gėrimų gausime vietoje.

Iniciatorių grupė

ADELAIDĖS ŽILVINAS MELBOURNE

Adelaidės liet. tautinių šokių grupės Žilvino koncertas įvyks gruodžio 3 d., šeštadienį, Melbourne Lietuvių Namuose 6 val. vakaro. Koncerte numatoma apie 20 šokių ir montažas "Okininkas Ilgaūsis".

Primename, kad gruodžio 4 d., sekmadienį, skautų žemėje Ingleburne Sydnejaus Aušros tuntas organizuoja savo tradicines skautiškas Kūčias.

Visi tautiečiai kviečiami tuoj po sekmadienio pamaldų atvykti ir padalyvauti drauge su mūsų skautais gražioje gamtos aplinkoje.

ŠVENTINĖS KORTELĖS

Žinomas dailininkas Melbourne Adomas Vingis yra paruošęs ir savo pastangomis atspaudęs virš 500 šventinių sveikinimo kortelių apie 20 rūšių, paties dailininko sukurtais vaizdais ir tematika. Kiekviena kortelė yra spausta paties dailininko rankomis, tai laikytina kaip originaliu kūrinium. Kortelės bus platintos kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje - penkių kortelių komplektas - \$ 5. Gautas pelnas skiriamas skautų tautinei stovyklai paremti.

DĖMESIO!

Kviečiame visus Melbourne ir apylinkių tautiečius išgirsti

Užjūrio skautų kanklių bei kitų instrumentų ir dainų koncertą

Koncertas įvyks gruodžio 30 d., penktadienį, 8 val. Melbourne Lietuvių Namuose, 44 Errol St., North Melbourne.

Vienintelė proga pamatyti ir išgirsti šį neeilinį meninį išpildymą Melbourne scenoje.

Nepraleiskite progos - atvykite.

Kaina: Suaugusiems \$ 3. Moksleiviams virš 10 metų \$ 2 (iki 10 metų veltui).

SKAUTAI RENGĖJAI

PRANEŠIMAS

ALB Hobarto Apyl. Valdyba gruodžio 11 d., sekm., 5 val. Glenorchy salėje, kampas Main Rd. ir Chapel St., ruošia tradicinę Kalėdų eglutę. Kalėdų senelis vaikučius apdovanos saldumynais, o apyl. valdyba visus atsilankčius pavaišins šilta vakariene.

1978 m. gegužės 28 d. Čikagoje (U.S.A.) ruošiamas pirmojo Lietuvos prezidento Karo Mokyklos XIX laidos 40 metų sukaktuvinis susitikimas. Norį dalyvauti turi pranešti grupės atstovui J. Gradinskui, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill., 60632 iki šių metų gruodžio 15 dienos.

Spėjame, kad ir Australijoje yra suinteresuotų šiuo susitikimu.

MALONIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI Į LITUANISTINIŲ KURSŲ MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO PROGA RUOŠIAMĄ

linksmą vakarušką

KURI ĮVYKS GRUODŽIO 3 d., ŠEŠTADIENĮ, 8 VAL. VAKARE,
LIETUVIŲ NAMUOSE, 50 ERROL ST., NORTH MELBOURNE.

SMAGI MUZIKA IR SKANI VAKARIENĖ

GĖRIMAI GAUNAMI VIETOJE

ĮĖJIMAS \$ 3.00

LITUANISTINIŲ KURSŲ KOMITETAS

PRIMINIMAS

Sydney Lietuvių Klubas ir šimet rengia Kūčias gruodžio 24 d. savo nariams ir jų bičiuliams. Dalyvavimas tik su bilietais.

Gruodžio 28-30 d.d. Adelaidėje įvyks tryliktoji Australijos Liet. Kat. Federacijos suvažiavimas, kurio metu bus literatūros vakaras, dramos spektaklis, dailės paroda.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS ŠOKIAI GROJANT GOLDEN TRIO KAPELAI

gruodžio 3 d. 7 val.

Dainos choras

Klubo biblioteka atidara:

trečiadieniais 3-5 val.

sekmadieniais 1.30-5 val.

Bibliotekoje parduodamos lietuviškos knygos, plokštelės, pašto ženklai, lipinukai ant mašinų klijuoti.

Sydnejaus Liet. Klube perkant išnešimui didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų.

Primename, kad šeštadienį šokių vakarais visi turi dėvėti klubo taisyklėse nurodytą aprangą.

KLUBAS ATVIRAS:

pirm.-treč. 4-10 val., ketv. 4-11 val., penkt. 4-12 val., š.št. 2-1 val., sekm. 12.30 - 11 val.

ŠOKIAI grojant Golden Trio kapelai

šešt. 8-12 val., sekm. 7-10 val.

Antradieniais stalo tenisas

Trečiadieniais šachmatai

Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai

VALGYKLA veikia: pirm. - penk. 6-9 val., šešt. 6-10 val., sekm. 1-9 val.
Valgyklos vedėja G. Kasperaitienė

PATIKSLINIMAS

Mūsų Pastogės Nr. 44 irrašė po nuotrauką iš pirmos komunijos Sydnejuje įvyko netikslumų: vietoje Vilija Burneikaitė turi būti Vilija Burneikytė, ir vietoje Diana Wallace turi būti Diana Wallis. Suinteresuotus maloniai atsiprašome. Red.

ATSILIEPKITE!

Gautas iš Brisbanės Metropolitan Permanent Building Society Commonwealth banko 20 dol. čekis su kitoje pusėje irrašu "Prenumerata už 1978 metus". Malonėkite skubiai painformuoti Mūsų Pastogės Administraciją, kas tuos pinigų siunčia.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN
WEEKLY "OUR HAVEN"

Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija:
I. Jonaitis, A. Reisgys.

Redakcijos adresas: 13 Percy St.,
Bankstown, N.S.W. 2200;
Tel. 709 8395

Administracijos adresas:
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200
Administracijos Tel. 649 9062

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20.00
Užsienyje paprastu paštu \$ 24.00
Oro paštu į N. Zelandiją \$ 35.00
Oro paštu kitur \$ 50.00
Atskiro Nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Albina Liutackienė-Jurjonaitė

Printed by Rotor Press Pty. Ltd.

BALTIC HERALD

SUPPLEMENT OF LITHUANIAN WEEKLY "MUSU PASTOGĖ"

DECEMBER 1977

OUR SAY

Traditionally Australian Baltic Communities do not affiliate themselves, neither formally nor informally, with political parties. It is right that they maintain this stand. Electorally, Australian Balts account for about 2% of the total vote - not enough to warrant a direct participation as a group in political life. More important, by avoiding political affiliations, these ethnic communities contribute towards the unity of Australia, and not to excessive divisiveness.

It would, however, be a deception to pretend that political realities do not exist and that they do not have a profound effect on the everyday lives of Australian Balts. When in 1974 Mr. Whitlam's Government accorded a legal status to the occupation of the Baltic States by Soviet Russia, Australian Balts protested by all democratic means at their disposal against this decision.

This invoked the wrath of Mr. Whitlam who retaliated by branding Australian Balts as "fascists". The chain reaction of abuse and innuendo caused anguish, anxiety and disruption of long standing friendships between these law abiding citizens and other Australians.

When the Fraser government, four days after the 1975 election, kept its election promise and revoked de jure recognition of Russian domination over the Baltic States, there was a great feeling of relief amongst the Australian Balts. It looked as if they could return to their politically neutral stand and cease to be a political football. Surely, even if there was a change of Government, Russian imperialism would not be accorded a legal status in the Baltic States by any new Australian Government!

Even ignoring the anguish of Australians with Baltic ties, such a move would be of no benefit to Australia, and would only serve to antagonize the Peoples Republic of China, who has become an ardent opponent of Russian imperialism.

The sentiments of Australian Balts are shared by many Anglo-Saxon Australians, as well as Australians of Eastern European origin. The fate of Chekoslovakia, Poland, the Ukraine and Hungary is essentially similar to the fate of the Baltic States of Lithuania, Latvia and Estonia.

However logical such expectations may appear, the letter of Mr. David Combe, reported in the Parliament and in this issue of the Baltic Herald, suggests that the present leaders of the Australian Labor Party have forgotten nothing and have not learned anything. It suggests that they would again accord a legal status to an illegal occupation and an illegal act of imperialism by Soviet Russia against the Baltic States.

The prospect of such action by the possible future Government raises fears of a return to "Balt bashing" in Australia. Such fears and apprehensions could easily be dispelled by a simple statement by the leaders of the Labor Party, a statement which would undertake not to give legal status to the illegal

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. in collaboration with the Australian Citizens' Committee for Lithuanian Rights P.O. Box 470, Strathfield, N.S.W. 2135.

All articles appearing in this supplement may be reproduced in whole or in part without any charge or obligation.

occupation of the Baltic States. Such an undertaking would support those seeking human rights in all countries and would bring Labor policy in foreign affairs closer to to-day's realities, and away from the reactionary, doctrinaire pro-Soviet stand of the past.

We hope that the leaders of the Labor Party will make such a statement before December the 10th. We urge you to watch for it in the media and to draw you conclusions from it. The voting of Australian Balts, their friends and relatives, as well as the votes of many Australians of Eastern European origin, will be substantially affected by the expressed stand of the leaders of the Labor Party on the Baltic issue. They should declare their intentions. It's time!

GOVERNMENT POLICY UNCHANGED

In answer to a question, the Minister for Foreign Affairs, Mr. Andrew Peacock has affirmed Government's policy of not recognizing de jure Soviet occupation of the Baltic states. We give the full text of the question and Mr. Peacock's answer from the Hansard of November 8, 1977

Mr. McLEAN — I direct my question to the Minister for Foreign Affairs. Has the Government any intention of according de jure recognition to the incorporation of the Baltic States into the Union of Soviet Socialist Republics? Is the Minister aware of concern being expressed by members of the Baltic communities in Australia that the Labor Party has not changed its

The Minister for Foreign Affairs
A.S. Peacock

attitude in regard to de jure recognition?

Mr PEACOCK — I am aware of the concern of many members of the Baltic community about the attitude of the Labor Party on this

Continued on p. 2

MR. PEACOCK: LIBERAL POLICY WILL NOT CHANGE.

matter. I have to say that there is in writing considerable justification for that concern. I think that one of the most profligate purveyors of policy the Labor Party has ever had is Mr. David Combe. In a letter dated 22 August of this year he wrote to a prominent member of the Baltic community in a manner which shows that the Labor Party has learnt nothing from its irresponsible action in recognising incorporation in 1974. Indeed, Mr. Combe's letter, in offensive and even abusive terms, casts a slur on the people of the Baltic States. In the letter he describes as 'a stupid deception' the attitude that Latvia, Estonia and Lithuanian are not legally part of the Soviet Union. In 1974 his leader — the present Leader of the Opposition — described it as a cruel deception. What was a cruel deception in 1974 becomes a stupid deception in the words of Mr. Combe. The particular interest of this letter is that Mr. Combe seeks to excuse his leader and lay the blame for the grievous error at the door of a senior public servant, Sir James Plimsoll. In his letter Mr. Combe states:

It was of course Sir James, not Mr. Whitlam, who initiated the proposal to recognise reality.

That tactic, frankly, is contemptible. Members of the Baltic community know who was responsible for the decision of the then Government. The Leader of the Opposition knows who was responsible. Indeed the Foreign Minister in the previous Government, Senator Willesee, knows who was responsible and knew at the time. Senator Willesee was, at best, only a reluctant defender of the Prime Minister, as he had reason to be, as the decision was taken during his absence overseas. It was only by dint of continued and consistent effort by members of the then Opposition, the present Liberal-National Country Party Government, that the facts were dragged out of the then Prime Minister.

The decision to recognise the incorporation of the Baltic states became public knowledge only when a Press report out of Moscow — not an official Government statement to the Parliament, not a Government Press release — disclosed the fact

one month after the decision by the Prime Minister in Canberra and nearly three weeks after the Australian Embassy in Moscow had

Malcolm J. Fraser, the Prime Minister:

The statement of his Minister for Foreign Affairs commits his Government during their next three years of office to non-recognition of Soviet aggression against the Baltic States.

been informed. The Australian people had no reason to suspect that such a decision would be taken. The members of the Baltic community in Australia were treated rudely and with utter contempt. Mr. Combe's letter shows that nothing has changed.

I turn now to the first part of the question which seeks in a comparative form the action that the present Government took. On 17 December 1975, just four days after the present Government was elected to office, it instructed the Australian Ambassador in Moscow that he and members of his staff should not in future make official visits to Estonia, Latvia and Lithuania. Mr. McComas, the Honorary Consul for Latvia in Australia prior to the Labor Government's decision, was informed that he could resume his functions as Honorary Consul. We executed our duty to move away from de jure recognition. That was done within a matter of days of election to government. In short, the Government said very quickly and very effectively that it did not accept the legality of the Soviet annexation of the Baltic states. This remains the situation. The Government's policy will not change after 10 December.

STATEMENTS AND LETTERS

Dear Sir,

The Latvian Community in Sydney was indeed pleased that the Foreign Minister Mr. Peacock recently reaffirmed the Liberal Country Party Governments policy concerning the non-recognition of the incorporation of the Baltic States and that he also indicated that this policy will not change after the 10th December.

It is still our view that the decision by Mr. Whitlam, in July 1974, was a serious mistake, because:

- it did not create new contacts between Australia and the Baltic States, that did not exist before, nor did it facilitate existing contacts to any degree;
- there was not a single known case, where the recognition helped to give consular or other help to Australian citizens in Baltic States territory;
- the decision alienated large parts of the Australian electorate involving not only people of Baltic

origin, but also people of East European extraction generally, as well as many of their Australian-born friends;

- it harmed the moral resistance capacities of the population of the Baltic states to Russian imperialism, by allowing them to believe that the Western democracies have begun to desert their cause;
- it did not improve Australia's relations with the Soviet Union;
- it put Australia out of step with other Western nations such as the USA and Canada which, even after the Australian declaration, in 1975, found it necessary to declare expressly that the 1975 Helsinki agreement in no way influenced the de jure independent status of the Baltic states, as far as the USA and Canada were concerned.

Overall, we believe that Mr. Whitlam's decision, during its operation

Continued on p. 3

STATEMENTS and LETTERS

from July 1974 to December 1975, did not bring any known advantages either to Australian citizens of Baltic origin or to their relatives or friends in the Baltic States.

The Latvian Community in Sydney was therefore most gratified to hear of Mr. A. Peacock's recent declaration and to receive his assurance that the current policy toward the Baltic states will be continued by the Liberal Country Party Government after the election.

Yours faithfully
G. BERZINS
Vice - President (NSW)
Latvian Federation of Australia
& New Zealand

The Editor,

Dear Sir,

ALP National Secretary, David Combe, is reported in "Hansard" as having written to a potential donor that "it was a 'stupid deception' to continue pretending that Latvia, Estonia and Lithuania were not republics of the Soviet Union". (Hansard 8/11/77 answer by Mr. Peacock). If "Republics" are still

"states governed by the people or through their elected representatives" then surely Mr. Combe is not referring to the subjugated Baltic States.

The Red Army invaded the Baltic States (for the second time) in 1944 — they are still there today! Moscow ruled the Baltic States in 1944 — all significant questions are decided in Moscow today! The Baltic States were occupied colonies in 1944 — their status is basically unchanged today! If it is "stupid deception" not to call these colonies "Republics" then Orwell's NEWSPEAK has arrived here about six years early.

What have the Balts done to some top ALP men? Why are the Baltic States again being gift-wrapped for presentation as a 60th birthday present to the Soviets — if the ALP wins the election?

Yours sincerely,

Laurence Cox

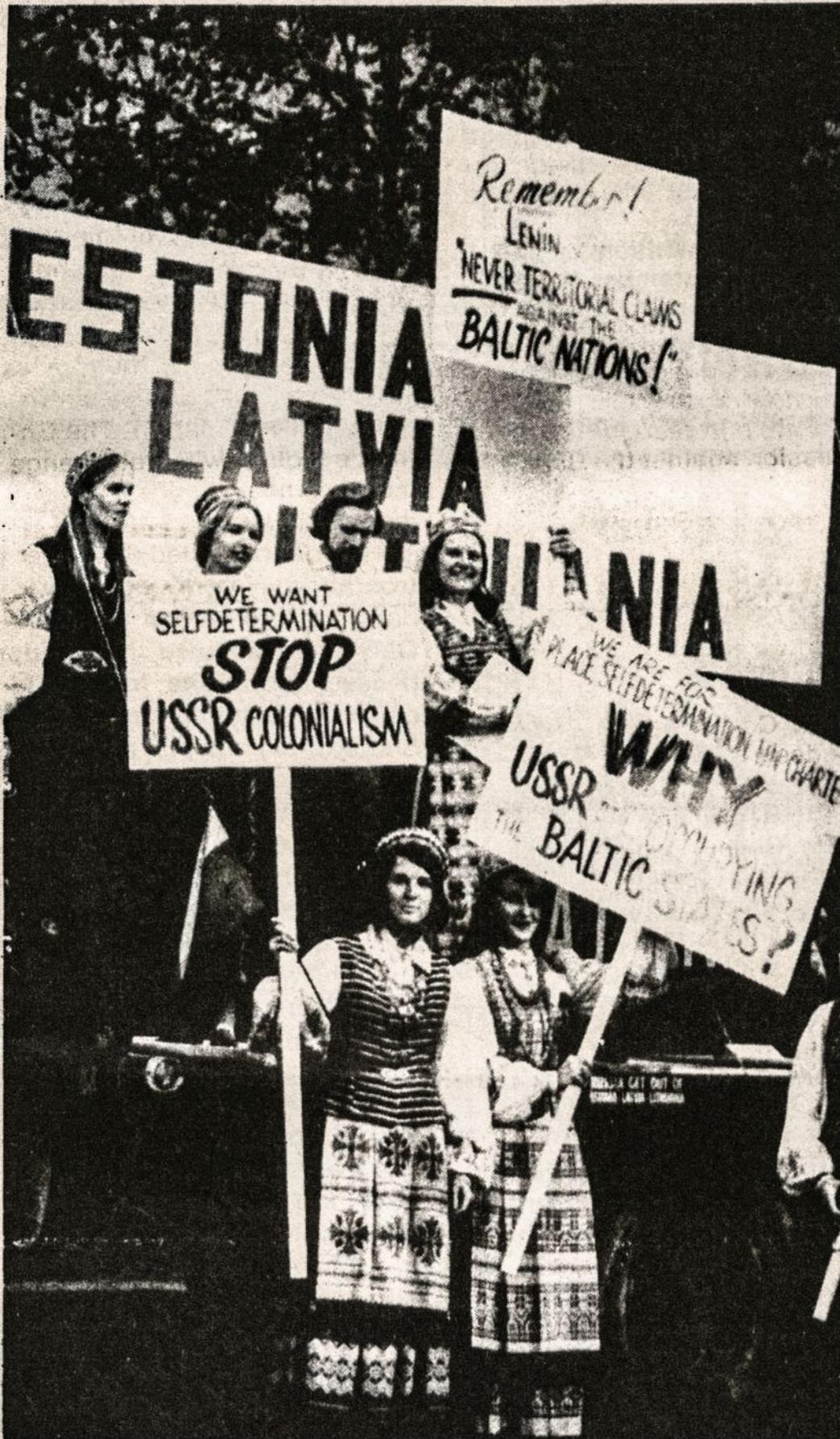
WHITHOUT COMMENT...

"The Australian Labor Party has not recognised, and does not intend to recognise the incorporation of the Baltic States, into the Soviet Union. The peoples of these lands have as much right to determine their own destiny as any other people living anywhere else in the world. The Labor Party has always believed in the principle of self determination and the next Labor Government will be as true to that principle as all Labor Governments in the past have been."

Leader of the Opposition Arthur Calwell, May 1960.

I could not help noticing how for centuries the people of Lithuania, particularly in association with their neighbours in Poland, have resisted the encroachments from West and East. These staunch people with the longest history of all the people in Eastern Europe, the longest continuity, a very valiant record, have settled here and we count ourselves fortunate that we have been enriched by such fine men and women.

E.G. WHITLAM*
Commemoration of Lithuania's
Independence Day, Auburn,
N.S.W. 1967

We shall never stop protesting

• Self Determination for Baltic People • Self Determination for Baltic People •

WHITHOUT COMMENT.

"Nearly all members of the Estonian community came to Australia during the period of the Chifley Labor Government. That Government never recognised the incorporation of Estonia into the U.S.S.R. My Party still maintains the same attitude. So, too, do the fraternal parties which are in government, such as the British Labour Party, the German Social Democratic Party and the United Socialist Party of Italy. Those parties, like the Australian Labor Party, are fellow members of the Socialist international with the Estonian Social Democratic Party in Exile.

Leader of the Opposition, E.G. Whitlam, March 1968.

The policy of the present Australian Government is that while not formally recognising the incorporation of Lithuania, Latvia and Estonia into the Soviet Union, it must be cognisant of the de facto situation and deal with the government which has effective control of the territory

in question. This was also the attitude taken by all of our predecessors on this matter.

On a number of occasions the Government has made its views known on the question of civil liberties and on fundamental human rights, its own adherence to them and its wish that those rights embodied in the Universal Declaration of Human Rights be extended everywhere.

E.G. Whitlam
May 17, 1974

Refusal to recognise the inalienable rights of all people to freedom and independence produces tension and conflict not only between the oppressed and the oppressors but between them and other nations which become associated or involved in these just and legitimate struggles.

E.G. Whitlam, at U.N.*
September 30, 1974

Now what my Government has done is to recognise de jure, the incorporation of the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania in the Soviet Union...

It produces unnecessary tensions in Australia, maybe also in the United States or in Canada, for people to pursue this mirage of a separate statehood - independent sovereign statehood - for Estonia, Latvia and Lithuania.

E.G. Whitlam, New York,
October 1, 1974.

In 1930 they (the Balts) were all fascists.

E.G. Whitlam, Launceston,
June 26, 1975,
during the Bass by-election campaign.

Hansard 8/11/77

"It was of course Sir James, not Mr. Whitlam, who initiated the proposal to recognise reality."

SOVIET DISSIDENT IN AUSTRALIA

Touring Australia last month was the Soviet dissident, minister of the Baptist Church, Janis Smits.

Rev. Smits was born in Riga, Latvia, during the second World War, in 1941. He was educated according to the Soviet system and reached tertiary level by graduating from the Institute (Academy) of Agriculture. Despite the strong communist anti religious pressures, he experienced Christian conversion at the age of fourteen. Since then, parallel to school studies and work, he has studied scriptures and the Holy Bible.

Rev. Smits was ordained as a minister of the Baptist Church in 1967 and started work in the small Latvian town of Aizpute. Significantly, the population of this town is known for its strong adherence to the Christian faith, whatever the denomination.

His conscience and his understanding of the Scriptures soon brought Rev. Smits in conflict with the Soviet authorities. This, in 1974, led to the cancellation of his minister's registration and licence (in the Soviet Union all ministers of religion must be licenced by the State). Obeying the dictates of conscience and scriptures and in response to the requests of his

congregation, Rev. Smits continued his minister's work. Because

of this he was interrogated by the authorities on numerous occasions, threatened with arrest, prosecution and so forth. Furthermore, he received advice through his bishop that the cancellation of his minister's licence was for life and that it was irrevocable.

Rev. Smits then advised the authorities that acting according to his conscience he could not give up his call to the ministry. If he was not permitted to carry out his moral

obligations in the Soviet Union, then he should be allowed to leave for a country which would not object to his work.

This of course led to further confrontation, interrogations, intimidation and threats of incarceration. Only the grandiose intervention of believers from the free world (including Australia) prevented Rev. Smits from being put into the "Gulag Archipelago" and gave him a chance to start a new life in the West. However, Rev. Smits has not forgotten his fellow believers in the Communist - captured countries and is spending all his time informing the world about oppression of Christians in the Soviet Union.

In private life Rev. Smits is the devoted father of twelve children. On 18th. November, 1976, the Latvian National Day, his wife, Ruta, was awarded the "Folksaward" by the World Federation of Free Latvians as the outstanding Latvian of the year, namely the mother of an outstanding family.

The Latvians of Australia join the Christians of all the world in wishing Rev. Smits and his family success in their future life and work for Christianity and freedom.

DUAL NATIONALITY IN AUSTRALIA

The Australian Government has been urged to seek agreement from the Soviet Union that, once a Baltic migrant acquires Australian nationality, the U.S.S.R. will not claim him as a Soviet citizen.

This request has emerged from a public seminar on "Dual Nationality in Australia" which was convened by HELLP (Help The Estonian, Latvian and Lithuanian Peoples association) last Friday night, October 28. A wide cross-section of Hobart people, including representatives of most ethnic groups, filled the Law seminar hall in the University. Furniture had to be moved out, to make room for the latecomers.

Professor N.C.H. Dunbar chaired the seminar. The panel of speakers included the Federal member for Franklin (Mr. Bruce Goodluck, M.H.R.), the Dean of Law at the University (Mr. M.C. Tate) and Mr. A.P. Taskunas.

Mr. Taskunas said, there were at least ¾ million dual nationals in Australia today. The other speakers agreed with him that some people derived considerable benefit from dual nationality. This was particularly true of the former British subjects and migrants from Western Europe. However, there were just as many others who preferred to discard their dual nationality and wanted to become solely Australian citizens. To achieve this, Australia had to negotiate with foreign governments, because the conditions governing nationality are determined by the domestic laws of individual countries.

Former Baltic migrants were in a special category. If they wished to visit their former homeland, the Russian authorities claimed that they were Soviet citizens. This caused a lot of anxiety among these people, because they might have been former citizens of Estonia, Latvia or Lithuania - but they had never possessed Soviet nationality. On becoming Australian citizens, the former Balts had already renounced their allegiance to Estonia, Latvia or Lithuania. They argued therefore that they should now be accepted as solely Australian citizens in all parts of the world.

Mr. Goodluck said, the Federal

Government was well aware of the complex problems surrounding dual nationality. A parliamentary joint committee had investigated the matter, and had expressed support for the long-standing Australian policy that every person should have one nationality only.

The Committee had also recommended that:

- * Machinery should exist to deal with complaints by dual nationals of harassment by persons claiming to represent their former countries.

- * Australia should initiate action within the United Nations.

- * Australia should give high priority to entering into bilateral agreements with those countries whose nationality laws cause Australian citizens to be dual nationals and who suffer disadvantage because of this circumstance.

- * Information on dual nationality should be disseminated.

- * Australian passports should show "Place of Residence" instead of "Place of Birth".

A special interdepartmental group had now completed its examination of this Dual Nationality Report and had formulated a set of recommendations for Federal Ministers, Mr. Goodluck said.

Mr. Tate suggested that, as a starting point, Australia should become party to the Council of Europe Convention of 1968. This convention provided that a citizen of one of the ratifying countries, who acquires by naturalization the nationality of another ratifying country, shall thereby lose his former nationality, without payment of any fee or tax. This had been mentioned in the Parliamentary Committee's Dual Nationality Report.

At the end of the seminar, two resolutions were passed unanimously by all present:

"(1) This meeting endorses the recommendations of the Joint Committee on Foreign Affairs and Defence, contained in its 1976 Dual Nationality Report; and urges the Australian Government to implement them as speedily as possible.

(2) This meeting asks that the Government of Australia enter into immediate negotiations with the Government of the U.S.S.R., to

seek agreement between the Governments of Australia and the U.S.S.R. that, if a person from Estonia, Latvia or Lithuania acquires Australian Nationality, the U.S.S.R. shall make no claim that such person holds U.S.S.R. citizenship."

Mr. Goodluck supported both resolutions, and undertook to convey them to his Government.

NOTED DISSIDENT TO VISIT AUSTRALIA

Tomas Venclova, a noted Lithuanian poet, writer and dissident, will visit Australia in December.

He is scheduled to arrive in Sydney on 10th December to participate in a writers congress. After the Congress he intends to undertake a short lecture tour to report on the issue of human rights in Soviet Russia and in the countries occupied by the Soviets.

T. Venclova, born in Klaipeda / Lithuania in 1937, is a graduate of Vilnius University and a lecturer in comparative linguistics.

Son of a communist father, who was the Commissar for Education in Soviet - occupied Lithuania in the forties, Tomas Venclova made headlines in the Western press when he got into trouble with Soviet authorities due to his stand on human rights issue.

In November 1976 he became the chairman of the Lithuanian group to implement the Helsinki agreements.

One member of this group, Viktoras Petkus, has been jailed by the Soviet authorities. The position of the other members is extremely precarious.

Tomas Venclova was threatened with incarceration in psychiatric hospital, a "modern" form of punishment in Soviet Russia today, where authorities use drugs to break down the resistance of the protesting individual.

Due to pressure from the free world, including intercession by Amnesty International, Tomas Venclova was permitted to leave Soviet Union early this year.

He has testified before the Human Rights commission of the U.S. Congress, and has now taken up residence in the U.S.A.

SHOULD SMALL NATIONS GOVERN THEMSELVES

INTRODUCTION

We live in an age when enlightened people assert their inalienable rights to personal freedoms of thought, religion and expression of political views. It is true that in some countries these basic human rights are curtailed and suppressed. However, it is also true that more and more people are demanding those rights, even at the risk of severe reprisals.

At the national level, the right of nations to govern themselves is not only acknowledged, but is also put into practice, as the examples of many new African States, and the example of Papua—New Guinea shows. Since the right of self-determination is well established, it would probably be more meaningful to examine **when** small nations can govern themselves, rather than **whether** they should govern themselves.

It seems self-evident that if it can be established that a nation is indeed a nation, and is sufficiently civilised to take care of its own affairs, then it is established that such nation has the undeniable right to self-government. To deny this would mean that one would have to apply different standards to nations of, say, different races. Such a racist view is, however, vehemently opposed by most people.

The above arguments notwithstanding, a group of Northern European and Eastern European nations are discriminated against, as far as self-determination of these countries is concerned. To demonstrate this discrimination it is adequate to compare two examples — one in which self-government has been implemented successfully, and another with self-determination denied. Let us compare Papua—New Guinea on one hand, and the Baltic country of Lithuania on the other.

Statehood of Papua—New Guinea

Lest the writer be misunderstood, he wishes to state right at the beginning that he shares without reservation the feeling of satisfaction of most other Australians that, with the consent and help of Australia, an independent

state of Papua—New Guinea came into existence. Having said this, let us examine several criteria of nationhood which Papua—New Guinea satisfies, and several others which it does not.

(1) Territory

Papua—New Guinea has a well defined territory which enables it to survive as an independent state.

(2) Ability of Self-government

Its population, thanks to Australian foresight, is capable of conducting its internal affairs, given absence of external threat, and friendliness of its neighbour — Australia.

(3) Language

There is no common language. Indeed, Pigeon English is a recently contrived means of communication, which is apparently less offensive to various tribes than the language of one indigenous tribe.

(4) History of Statehood

The country does not have a long history of statehood.

(5) Ethnic Identity

Ethnically the peoples are non homogeneous, with Papuans asserting themselves as a separate nation.

(6) Civilization and Culture

Their contributions to the civilization and to the culture of our world were negligible in the past.

In spite of any shortcomings, we all wish well to the state of Papua—New Guinea. It is noteworthy, that nobody in the United Nations ever questioned the right to self-determination of Papua—New Guinea.

Suppression of Baltic States

Let us now examine the contrasting situation of one of the Baltic countries, Lithuania. Examination

of the situation of other Baltic countries, or, indeed, of other Northern or Eastern European countries, would lead to similar conclusions. We choose Lithuania as an example for two reasons: first, because the writer has personal knowledge of Lithuania, and second, because the case study of Lithuania shows very clearly the double standards which have become the norm when dealing with the problems of the countries occupied by Soviet Russia, as compared with the newly emerging countries of the Third World.

**Soviet Colonies
in the Heart of Europe**

(1) Territory

The territory of Lithuania is no less well defined than that of Papua—New Guinea.

(2) Ability of Self-government

Its population has demonstrated that it can conduct its own affairs in spite of the threats and enmity of its neighbours. In recent times independent Lithuania was a thriving and a progressive country, though it was built from the ashes of a country ravaged by the First World War, and threatened by both the neighbouring Germany and the Soviet Union, until the latter occupied Lithuania after the outbreak of World War Two.

Baltic Herald page 6

° HELP THE ESTONIAN, LATVIAN, LITHUANIAN PEOPLES °

(3) Language

Lithuanian language is one of the oldest living Indo-European languages. It is related to Sanscrit, but, together with Latvian, forms an independent branch of Indo-European languages, which is separate from Germanic and from Slavic languages. Experts' opinions vary about details, but all agree that the Lithuanian language evolved much earlier than some other living European languages. One of them (1) gives the following flow chart of this evolution:

(a) Indo-European protolanguage (until about 3000 B.C.)

(b) Dissolution of the Indo-European protolanguage (3000 to 2500 B.C.)

(c) Immediately after the split from the Indo-European protolanguage the Baltic dialects undergo a period of reproachment with the Germanic dialects (about 2500 to 2000 B.C.)

(d) The Baltic and Slavic dialects become closer (about 2000 to 1500 B.C.)

(e) Beginning at about 1500 B.C. the Baltic and Slavic dialectal community is interrupted and Baltic and Finnic contacts begin in which the Slavic languages do not participate.

We can differ about details, but we must agree that we have in Lithuania a nation with a very old language indeed.

(4) History of Statehood

After the First World War Lithuania declared the restoration of an old state. Lithuania was united by Mindaugas, who was crowned as the King of Lithuania in 1253. Expansion of a Lithuanian state beyond the boundaries of ethnic Lithuania began in earnest with the dynasty of Grand Duke Gediminas, who ruled from 1316 to 1341. The expansion of the state culminated in the defeat of the Teutonic Knights at Tannenber (in 1410) by the armies led by the Grand Duke of Lithuania Vytautas, together with his cousin Jogaila, the King of Poland (and a grandson of Gediminas). Subsequently a Lithuanian-Polish Commonwealth was formed, which eventually declined. The ancient Lithuanian state ceased to exist when Austria, Prussia and Russia partitioned the Commonwealth in 1795, after the leader of the Polish-Lithuanian forces Tadeus Kosciuszko lost his last battle in his homeland and was severely wounded on 10th of October, 1794. It is the same Kosciuszko who earlier (1776-1782) fought in the cam-

SOME DATES IN LITHUANIAN HISTORY

- 1236 — Unification of the Lithuanian state by Grand Duke Mindaugas
- 1251 — Establishment of the Lithuanian Kingdom
- 1410 — Battle of Tannenber — Lithuanian victory over the Teutonic Order
- 1569 — 1795 — Lithuanian-Polish Commonwealth
- 1795 — 1915 — Lithuania under Russian rule
- 1916 — 1918 — Lithuania under German occupation
- 1918 — Restoration of Lithuania's independence
- 1922 — Lithuania admitted to the League of Nations
- 1939 — Secret Soviet-Nazi agreement against Lithuania
- 1940 — Soviet invasion of Lithuania
- 1940 — Forcible incorporation of Lithuania into the USSR
- 1941 — 1944 — Lithuania under Nazi German occupation
- 1944 — Second Soviet occupation of Lithuania
- 1944 — 1952 — Lithuanian guerilla warfare against the Soviet occupation

• Self Determination for Baltic People •

paings of George Washington in the American Wars of Independence, ant to whom the American Continental Congress conferred the rank of Brigadier General. It is in the name of the same Kosciuszko that Australia's highest mountain is named.

The state of Lithuania is not, as some would have us believe, a freak occurrence between the two World Wars only.

(5) Ethnic Identity

The population of Lithuanian is homogeneous. Before the mass deportations, which Soviet authorities first started in June 1941, some 90% of Lithuania's inhabitants ethnically were Lithuanians. In independent Lithuania citizens of non-Lithuanian origin enjoyed not only the rights of citizenship but also certain privileges. For instance, there were Russian, Jewish and German highschools largely supported by the Lithuanian State, a privilege seldom found in other parts of the world.

(6) Civilization and Culture

Considering the smallness of its population, Lithuania's contribution to the civilization and the culture of the world is not insignificant. One example will suffice to show that the Baltic countries belonged to the family of civilized nation for a long time: the Lithuanian Statute was a significant document of jurisprudence. It defined the law

within the Grand Duchy of Lithuania in its 13 sections of 282 paragraphs. Its first version became law in 1529. Subsequent modifications were put into practice in 1566 and 1588. So advanced was the civil law of the Statute that it remained in force in Lithuania well after the partition of the Lithuanian-Polish Commonwealth (until 1840).

CONCLUSION

We have considered some criteria by which a nation can be judged to be a nation. We could have taken a wider range of criteria; the conclusion would still be that Lithuania is a nation with old history of state and culture.

We could present very similar arguments about Estonia and Latvia, the other Baltic countries which do not enjoy the inalienable right of all people, that of self-determination.

We could also present arguments on behalf of other countries which are dominated by the Soviet Russia. That, however, is not our purpose.

We want simply to show that if we refuse to be hypocrites, if we refuse to adopt double standards, the we have to continue to plead for ALL human rights for the people of all nations, irrespectively of who the oppressor is.

P. Liepa

Self Determination for Baltic People

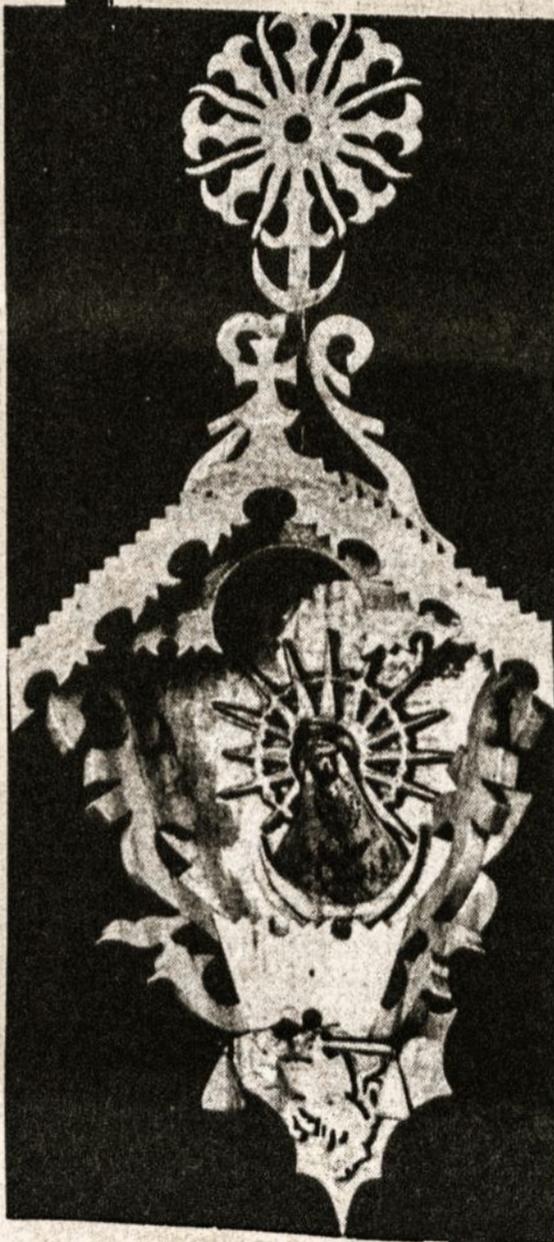
Baltic Herald page 7

It was a wise man who said "a country exists if the language exists". Once the tie of common language is removed, people lose their chief binding cultural factor. The Soviet Union is presently trying to breakdown the cultural independence of the 14 non - Russian republics of the Soviet Union by enforcing the use of the Russian language throughout in both subtle and obvious ways.

Although the official Leninist creed stresses the breakdown of all nationalism, the predominantly Russian top Party echelons have privately supported the pro - Russian slant. Great inroads have already been made in such Slavic regions as the Ukraine and Byelorussia, where a similarity of language has made it easier for Russian to be the main language spoken. Australian Ukrainians who have visited their homeland in recent years have been shocked and saddened to hear and read Russian almost exclusively - a great change from the country they knew 30 years ago.

This policy of russification is becoming very noticeable in the Baltic countries. For example, Russian is compulsory in most schools. Children who live in the country may not need to study Russian, but they immediately come in contact with it once they come to the cities to study further. Most higher examinations and all academic theses must be presented in Russian. Regardless of the fact that they may never leave the city in which they are written. No Russian - no mark. A brilliant scholar with no Russian simply would not be able to advance, even in his country of origin. Good Party standing and the Russian language are more important than academic brilliance.

In Lithuania, the physical appearance of the country shows this change. Street signs in the big cities are now printed in two languages - first in Russian (in big letters), then in Lithuanian (in small letters). The same occur with signs in shop windows, menus in Restaurants, theatre programmes, etc... The official argument for this is that because cities such as Vilnius have an increasing Russian population, who generally do not speak Lithuanian, there is a need for two languages.

Of course, this too is a ploy for russification. The standard of living in the Baltic countries is high compared with Russia itself, and indeed with other non - Russian countries, which didn't have a time of independence this century to boost their economy. In the Baltic countries, queues are shorter, consumer goods of better quality, cultural life less staid and reactionary than in Russia itself, so many Russians want to move there to have a better life. This naturally suits a policy of russification. Often Russians are brought into jobs in Lithuania, and Lithuanians are shifted out to distant corners of Russia in "exchange". Army units are never composed of men all from one ethnic area - they are always mixed, so that the chief language must be Russian. This integration is slowly eroding the national characteristics of the capitals of the Baltic countries.

Street talk is in Russian. A shopper in Vilnius could get by without knowing any Lithuanian at all. All servicemen - taxicab drivers, bus conductors, ticket sellers - speak only Russian. This influence was noted by an Australian Lithuanian who went to post a telegram on a recent visit. Not speaking any Russian, he conducted all his business in Lithuanian. He was charged 20 roubles for sending a telegram to Australia. Later he discovered that this was about three times the normal price. His use of Lithuanian had been abnormal, and that coupled with the destination of the telegram had picked him out as a foreigner (and no-one is slow to make a few easy roubles on the side in the Soviet Union).

The subtle influx of "necessary" Russian appears in other areas as well. All records put out by Lithuanian popgroups (biggest sellers of all records) must by law contain at least two Russian songs. Certain Russian language content must appear in other vocal areas such as opera and solo concerts.

Frighteningly quickly, Lithuanian language is being squeezed out by Russian. Lithuanian nationals can only hope that that stamp "compulsory Russian" will not stamp out their language, a linguistic rarity. It is today the most archaic spoken language in world - its destruction would mean another precious thing lost to all people.

P.P.

Baltic Herald page 8